

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีและแนวคิดการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน มีนัยสำคัญคือ การพิจารณาการให้สินเชื่อมิได้ขึ้นอยู่กับราคาหรืออัตราดอกเบี้ยเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับความเสี่ยงของผู้กู้ด้วย ผู้กู้ที่มีความเสี่ยงมากจะมีความสามารถในการชำระคืนน้อย ขณะที่ผู้กู้ที่มีความเสี่ยงน้อย จะมีความสามารถในการชำระหนี้คืนมาก สถาบันการเงินจึงจะพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่จะได้กล่าวต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อ และผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้คืนของผู้กู้ จะพบว่าหลักเกณฑ์ในการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ หลายประการ เช่น ประเภทของกิจการ คุณลักษณะของผู้กู้ ส่วนของเจ้าของ หลักประกัน เป็นต้น ดังนั้นเพื่อกำหนดความสามารถในการชำระหนี้คืน และการกำหนดความเสี่ยงที่สถาบันการเงินจะสามารถยอมรับได้ในแต่ละกรณี จะต้องทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความละเอียดรอบคอบ เพื่อมีหลักเกณฑ์ที่ดี ซึ่งโดยทั่วไปในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ สถาบันการเงินจะใช้หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ 2 ลักษณะ คือ

2.1.1. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการพิจารณาโดยใช้หลักของนโยบาย 5Cs ดังนี้

- 1) **Character** หมายถึงความซื่อสัตย์และความตั้งใจในการชำระหนี้ (willingness to pay) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการประเมินความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ความเต็มใจของผู้กู้ในการชำระหนี้จะเกี่ยวกับประวัติของผู้กู้ ความซื่อสัตย์ ความมีชื่อเสียง และความสามารถในการบริหารจัดการ
- 2) **Capital** หมายถึงมูลค่าของทรัพย์สินที่เจ้าของกิจการนำมาลงทุนในกิจการ เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ผู้ให้กู้จะพิจารณาถึงความเหมาะสมของส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีต่อหนี้สินภายนอกและระดับของสินทรัพย์ที่เพียงพอต่อสภาพคล่อง โดยมีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอในการดำเนินงานประจำวัน หากกิจการได้มีการใช้เงินลงทุนจากการกู้ยืมสูง ก็นับได้ว่ากิจการนั้นมีความเสี่ยง เนื่องจากเงินกู้ยืมมีพันธะที่กิจการต้องจ่ายชำระคืนค่าดอกเบี้ยและเงินต้นเมื่อถึงกำหนด ซึ่งกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้

- 3) **Capacity** หมายถึงความสามารถในการชำระคืนหนี้สิน (ability to pay) ผู้ให้กู้ต้องตระหนักได้ว่าผู้กู้มีกระแสเงินสดที่เพียงพอในการชำระคืนหนี้สิน ดังนั้นต้องประเมินว่ากระแสเงินสดนั้น สมเหตุสมผลก่อนที่จะพิจารณาให้สินเชื่อแก่ผู้กู้
- 4) **Collateral** หมายถึงมูลค่าของสินทรัพย์นำมาค้ำประกันการกู้เงิน การให้กู้จะต้องมีการเรียกหลักทรัพย์ไว้เป็นประกัน เพื่อให้มั่นใจว่าผู้กู้จะปฏิบัติตามภาระผูกพันที่มีต่อการดำเนินธุรกิจและเงินกู้ยืม และใช้เป็นเครื่องมือในการปกป้องผู้ให้กู้จากความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้ ในกรณีที่ผู้กู้ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ได้ หลักทรัพย์ที่ใช้ค้ำประกัน ได้แก่ ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักร สิทธิการเช่า สินค้าคงคลัง เงินฝากประจำ รวมถึงบุคคลค้ำประกัน
- 5) **Condition** หมายถึงสถานการณ์แวดล้อมโดยทั่วไป พิจารณาได้จาก
 - ปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยที่ผู้กู้ไม่สามารถควบคุมได้ หรือควบคุมได้เพียงเล็กน้อย เช่น อุตสาหกรรมของผู้กู้ ระดับของการแข่งขันในอุตสาหกรรม เศรษฐกิจของประเทศ การนัดหยุดงาน ภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรือกฎเกณฑ์ที่กำหนดโดยรัฐบาล
 - ปัจจัยภายใน เป็นปัจจัยที่ผู้กู้สามารถควบคุมได้ เช่น เทคโนโลยีในการผลิต การตลาด การบริหาร การจัดการ

2.1.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์โดยอาศัยข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการบันทึกบัญชี แนวทางการวิเคราะห์จะอาศัยเทคนิคและเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน ซึ่งสามารถบอกได้ถึงความเสี่ยงในระดับต่างๆ ที่ผู้ให้กู้สามารถยอมรับได้ในแต่ละกรณี เป็นอัตราส่วนทางการเงิน เช่นการวิเคราะห์สภาพคล่องของกิจการ การวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ วิเคราะห์กระแสเงินสด การประมาณการต่างๆ เป็นต้น

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไชนันต์ พงษ์พริ่ง (2537) ได้ศึกษาบทบาทของอุตสาหกรรมขนาดย่อมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาค จากการศึกษาสรุปได้ 3 ประเด็น ดังนี้ (1) อุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นแหล่งรองรับแรงงานที่สำคัญ และจำนวนแรงงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกๆปี โดยในภูมิภาคอุตสาหกรรมอาหาร เป็นอุตสาหกรรมที่สามารถรองรับแรงงานได้มากกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ ส่วนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลอุตสาหกรรมสิ่งทอ มีการจ้างงานมากกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ (2) อุตสาหกรรม

กรรมขนาดย่อม ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นและจะแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาค และอุตสาหกรรมที่มีค่าจ้างสูงที่สุด คืออุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ (3) อุตสาหกรรมขนาดย่อมในภูมิภาค มีความเชื่อมโยงไปข้างหลังกับภาคเกษตรกรรมมากกว่าในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอาหารมีความเชื่อมโยงกับภาคเกษตรกรรมมากที่สุด และมีความเชื่อมโยงไปข้างหน้าเพื่อบริโภคภายในท้องถิ่น โดยอุตสาหกรรมอาหารมีความเชื่อมโยงกับสาขาพาณิชย์มากที่สุด ส่วนอุตสาหกรรมสิ่งทอ และอุตสาหกรรมไม้ มีความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมด้วยกันเองมากที่สุด

นรชัย ตริยสรศัย (2540) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถชำระคืนเงินกู้ โดยมีวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาเพื่อกำหนดปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของผู้กู้จากธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางสำหรับธนาคารพาณิชย์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้กู้ การศึกษาถูกค้าของธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาศรีนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนรวมทั้งสิ้น 125 ราย ซึ่งสามารถแยกกลุ่มออกตามวัตถุประสงค์ได้เป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มลูกค้าที่มีวัตถุประสงค์กู้ยืมเงินเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ และกลุ่มลูกค้าที่มีวัตถุประสงค์กู้ยืมเงินเพื่อประกอบธุรกิจ แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษามี 3 แบบจำลอง คือ แบบจำลองสำหรับกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อธุรกิจ แบบจำลองสำหรับกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ และแบบจำลองรวมตามลำดับ การวิเคราะห์โปริบทเป็นวิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบจำลองทั้งสาม ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรอธิบายที่มีนัยสำคัญสำหรับแบบจำลองมีจำนวน 7 ตัวแปร คือตัวแปรหุ่นที่แสดงอาชีพรับราชการ ระดับรายได้ ตัวแปรหุ่นแสดงวัตถุประสงค์เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ ตัวแปรหุ่นแสดงอสังหาริมทรัพย์เดิม ตัวแปรหุ่นแสดงสินเชื่อเดิม ระยะเวลาผ่อนชำระคืน และร้อยละของภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินที่ได้รับอนุมัติ สำหรับแบบจำลองของกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจนั้น มีตัวแปรอธิบายที่มีนัยสำคัญจำนวน 4 ตัวแปร คือ ระดับรายได้ ตัวแปรหุ่นแสดงสินเชื่อเดิม ระยะเวลาผ่อนชำระคืน และร้อยละของภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินที่ได้รับอนุมัติ ส่วนแบบจำลองของกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์นั้น มีตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญจำนวน 5 ตัวแปร คือตัวแปรหุ่นแสดงอาชีพรับราชการ ตัวแปรหุ่นแสดงสถานภาพสมรส ตัวแปรหุ่นแสดงอสังหาริมทรัพย์เดิม ตัวแปรหุ่นแสดงสินเชื่อเดิม และร้อยละของภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินที่ได้รับอนุมัติ ผลการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดนโยบายในการคัดเลือกผู้กู้ของธนาคารพาณิชย์ได้คือผู้กู้ที่มีอาชีพรับราชการ มีระดับรายได้ต่ำ ไม่มีอสังหาริมทรัพย์เดิมอยู่ และเคยเป็นลูกค้าเก่าของธนาคารนั้น จะเป็นลูกค้าที่มีโอกาสที่จะมีความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ได้สูงกว่าลูกค้ากลุ่มอื่น ในขณะที่เดียวกันยังระยะเวลาผ่อนชำระคืน และร้อยละของหนี้สินคงเหลือมีน้อย ก็จะทำให้ลูกค้ามีโอกาสที่จะมีความสามารถในการชำระคืนสูงมากขึ้นเท่านั้น ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นอีกว่า ลูกค้าที่กู้ยืมเงิน

ไปเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์นั้นมีโอกาสจะมีความสามารถในการชำระเงินกู้คืน ได้ต่ำกว่ามูลค่าที่กู้ยืมเงิน ไปเพื่อประกอบธุรกิจ

กริธา เพียรเกิดสุข(2540) ได้ทำการศึกษถึงบทบาทของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมในการส่งเสริมอุตสาหกรรมในชนบท บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม เป็นสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. 2534 แทนสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมให้ขยายตัวไปสูชนบท เป็นการบรรเทาปัญหาการว่างงาน และการชะลอการอพยพของประชาชนเข้ากรุงเทพมหานคร ในการศึกษครั้งนี้ ต้องการทราบถึงบทบาทของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมในชนบท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 – 2539 จึงตั้งวัตถุประสงค์ไว้ 2 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาโครงสร้างและการดำเนินงานของบริษัทฯ ในฐานะของสถาบันการเงินเพื่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม (2) เพื่อวิเคราะห์บทบาทของบริษัทฯ ใน 2 ประเด็น คือ (ก.) บทบาทในการขยายสินเชื่อและการจ้างงาน (ข.) บทบาทในการกระจายสินเชื่อให้แก่อุตสาหกรรมขนาดย่อม ผลการศึกษาพบว่ามีจำนวนโรงงานเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยปีละ 5 ราย การขยายสินเชื่อเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยปีละ 76.1 ล้านบาท และการจ้างงานเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยปีละ 517 คนเท่านั้น ซึ่งยังนับว่าน้อยมากสำหรับการกระจายสินเชื่อให้แก่อุตสาหกรรมตามพื้นที่และขนาดอุตสาหกรรมนั้น พบว่าส่วนใหญ่มีการกระจายไปยังจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางความเจริญของภูมิภาคและยังเน้นไปในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มากกว่าขนาดเล็ก แสดงว่าการกระจายสินเชื่อยังไม่มีความเท่าเทียมกัน ดังจะเห็นได้จากค่าจีนิ มีค่าสูง แสดงว่าการกระจายรายได้ไม่เท่าเทียมกันหรือเสมอภาคกัน กล่าวคือค่าจีนิโดยรวมทั้งประเทศมีค่าเท่ากับ 0.532 กรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีค่าเท่ากับ 0.341 ภาคเหนือมีค่าเท่ากับ 0.599 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเท่ากับ 0.506 ภาคกลางมีค่าเท่ากับ 0.496 และภาคใต้มีค่าเท่ากับ 0.611 สำหรับข้อเสนอแนะ เพื่อให้การดำเนินงานของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม ให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมให้กระจายไปสู่ชนบทด้วยดี จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ (1) ควรกระจายสินเชื่อตามขนาดอุตสาหกรรมและในพื้นที่ต่างๆ ให้เกิดความเท่าเทียมกัน (2) ควรที่จะจัดตั้งสาขาไปทุกภูมิภาค (3) ควรระดมเงินทุนให้มากขึ้น เพื่อช่วยลดต้นทุนและลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ต่ำลง (4) ควรขยายบริการด้านเงินทุนหมุนเวียนให้มีความสะดวกเพิ่มมากขึ้นกว่าในปัจจุบัน (5) ควรปรับปรุงการดำเนินงานการเบิกจ่ายเงินกู้เป็นไปอย่างรวดเร็ว (6) ควรประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของบริษัทฯ ให้เป็นที่แพร่หลาย

จรรยาพันธ์ ตรีการศิริพันธ์ (2540) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาการชำระหนี้ของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องด้วยการอำนวยการสินเชื่อโดยธนาคารพาณิชย์มีบทบาทสำคัญต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศเป็นอย่างมาก และเป็นแหล่งที่

มาของรายได้ที่สำคัญสำหรับธนาคารพาณิชย์ในรูปของดอกเบี้ย จึงเป็นที่น่าสนใจว่าในภาวะการณ์ปัจจุบันผลจากการอำนวยการสินเชื่อโดยธนาคารพาณิชย์ มีปัญหาจากการมีหนี้ค้างชำระที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้คืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยได้ตามกำหนด ก่อให้เกิดการค้างชำระหนี้ เป็นผลให้ธนาคารพาณิชย์สูญเสียโอกาสในการหากำไรจากดอกเบี้ยที่ควรจะได้รับ และค่าใช้จ่ายในการเร่งรัดติดตามหนี้คืนจากลูกหนี้ ต้องประสบกับภาวะเสี่ยงต่อการเกิดหนี้สูญตามมา การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์หลักที่ต้องการศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ของลูกค้ำสินเชื่อธนาคารพาณิชย์โดยการทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มลูกหนี้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดเชียงใหม่จากจำนวนประชากรตัวอย่าง 110 ราย ที่ค้างชำระหนี้ไม่สามารถคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยแก่ธนาคารได้ตามกำหนด และจากผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีผลทำให้เกิดปัญหาการค้างชำระหนี้ พบว่า ปัจจัยภายนอกที่เป็นผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจซบเซา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงนโยบายรัฐบาล สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิตออกสู่ตลาด การเกิดภัยธรรมชาติ มีผลทำให้เกิดหนี้ค้างชำระมาก สำหรับปัจจัยภายในที่เกิดจากธนาคารพาณิชย์และที่เป็นปัญหาทำให้เกิดหนี้ค้างชำระ ส่วนใหญ่มาจากอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มสูงขึ้น มีการจำกัดการให้สินเชื่อบางประเภท และเงื่อนไข การชำระหนี้สูงไป ส่วนปัจจัยด้านตัวลูกค้ำ กลุ่มลูกหนี้ส่วนมากมีการลงทุนเกินตัวทำตัวให้ต้นทุนสูง ธุรกิจขาดสภาพคล่อง ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และทำการค้าเกินตัว เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดหนี้ค้างชำระ ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าเพื่อที่จะเป็นแนวทางสำหรับผู้รับผิดชอบด้านอำนวยการสินเชื่อ จึงควรให้ความละเอียดรอบคอบและระมัดระวังในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อให้แก่ลูกค้ำให้มาก โดยเฉพาะในเรื่องของพฤติกรรมผู้กู้ (Character), ความสามารถในการส่งผลตอบแทน (Returns) คู่มีต่อเงินที่ลงทุนหรือไม่ ความสามารถส่งเงินกู้คืน (Repayment) และความสามารถในการเสี่ยงภัย (Risk) เมื่อต้องประสบกับภาวะรายได้ต่ำหรือสูญเสียในสิ่งที่คาดไม่ถึงก็สามารถที่จะยืนหยัดในธุรกิจได้ ที่สำคัญคือ ธนาคารพาณิชย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอำนวยการสินเชื่อ ควรมีการทำงานที่ประสานกัน จริงใจต่อกันในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับลูกค้ำ ทั้งนี้เพื่อป้องกันหนี้เสียที่จะเกิดขึ้นซ้ำซ้อน ตลอดจนความร่วมมือของผู้บริหารประเทศที่ต้องดำเนินนโยบายการเงินและการคลังให้สอดคล้องกับนโยบายการอำนวยการสินเชื่อเพื่อบ่มุ่เน้นให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม

อนันต์ บุญมหาชนากร (2540) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระสำหรับสินเชื่อกรุงไทยธนวิญ โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยของการเกิดหนี้ค้างชำระสำหรับสินเชื่อกรุงไทยธนวิญ และแนวทางในการป้องกันการเกิดหนี้ค้างชำระ โดยการเก็บตัวอย่างจากแฟ้มข้อมูลลูกหนี้ค้างชำระ จำนวน 280 ตัวอย่าง และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่

สินเชื่อหรือผู้รับผิดชอบทางด้านสินเชื่อของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) จำนวน 7 สาขาในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 40 คน แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษามาจากแนวคิดที่ว่า การเกิดหนี้ค้างชำระของสินเชื่อมีอิทธิพลมาจากปัจจัยทางด้านส่วนตัวผู้กู้ อาทิเช่น รายได้ อายุการทำงาน อาชีพ เป็นต้น ปัจจัยที่เกี่ยวกับธนาคารที่ให้กู้ อาทิเช่น หลักเกณฑ์และนโยบายการให้สินเชื่อ การติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น และปัจจัยอื่นๆ ทางด้านภาวะเศรษฐกิจ และผลการศึกษาด้านผู้พบว่า ผู้กู้ที่มีหนี้ค้างชำระมากคือตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป เป็นผู้มีสถานภาพการสมรสหย่าและหม้าย มีอาชีพข้าราชการครูและข้าราชการอำเภอ มีรายได้มากกว่า 8,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป มีอายุงานตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไป และเคยมีการโอนย้ายในรอบ 5 ปี ประมาณ 3 ครั้ง ซึ่งมีผลทำให้ขาดการวางแผนที่ดีทางการเงิน นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้ค้าประกันเป็นผู้มีรายได้อยู่ในระดับต่ำ ผลการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับธนาคารที่ให้กู้พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการมีหนี้ค้างชำระคือเจ้าหน้าที่ขาดการติดตามทวงถาม ขาดผู้รับผิดชอบในการแก้ไข และติดตามหนี้ ความไม่รัดกุมของหลักเกณฑ์และนโยบายในการให้สินเชื่อ

ดำรง ม่วงเยี่ยม (2542) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้าของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อจะชี้ให้เห็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีขอบเขตการศึกษาครอบคลุมบริษัทจำนวน 31 บริษัท จากจำนวนลูกค้าซึ่งเป็นลูกหนี้ทั้งหมด 140 รายนั้น ประกอบด้วยลูกหนี้ที่ดี 80 ราย และลูกหนี้ที่ไม่ดีหรือมีหนี้เสีย 60 ราย ผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์แบบจำลองโพรบิท ชี้ให้เห็นว่า ตัวแปร 6 ตัวแปรเท่านั้นที่สามารถอธิบายความสามารถในการชำระคืนเงินกู้คือ ประสิทธิภาพของลูกหนี้ที่ได้มาเป็นลูกค้า จำนวนธุรกิจที่ประกอบการ อัตราส่วนระหว่างภาระเงินต้นที่เหลือกับวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติจากบริษัท ตัวแปรหุ่นที่แสดงการใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในตอนขอกู้ ความแตกต่างระหว่างรายได้คาดการณ์กับรายได้จริงของผู้กู้ และภาระหนี้ของลูกค้าที่มีต่อผู้ให้กู้ที่อยู่นอกระบบตามลำดับ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ได้จากการศึกษาคือ ในกระบวนการอนุมัติสินเชื่อของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์นั้น ผู้มีหน้าที่ของบริษัทเหล่านี้จะต้องให้ความสนใจและระมัดระวังเป็นพิเศษต่อตัวแปรอธิบาย 6 ตัวแปรที่กล่าวมาข้างต้นให้มาก ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้สินเชื่อแล้วยังช่วยลดอัตราการเกิดหนี้เสียของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ลงได้ด้วย

กฤษฎา อุ่นเรือน (2542) ได้ศึกษาถึงบทบาทของธนาคารพาณิชย์ ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในครัวเรือนในเขตอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างและบทบาทของธนาคารพาณิชย์ต่อการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและ

ขนาดย่อมที่ผ่านมานั้นเป็นไปตามนโยบายการช่วยเหลือจากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ช่วยเหลือ และอุดหนุนเงินทุนบางส่วนแก่ธุรกิจเพื่อสนับสนุนการส่งออกและการอุตสาหกรรม โดยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เร่งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมในส่วนภูมิภาค เป็นวงเงินหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการแต่ละรายไม่เกิน 15 ล้านบาท ซึ่งเมื่อรวมกับวงเงินที่สถาบันการเงินที่เข้าร่วมให้กู้ยืมแล้ว ผู้ประกอบการจะออกตัวสัญญาใช้เงินได้ภายในวงเงินหมุนเวียนไม่เกิน 25 ล้านบาท บทบาทของธนาคารพาณิชย์ในการให้บริการด้านสินเชื่อและข้อจำกัดในการให้สินเชื่อ พบว่าในอดีตที่ผ่านมา ธนาคารพาณิชย์ได้มีบทบาทที่สำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลาง และอุตสาหกรรมขนาดย่อม หลังจากปี 2540 เป็นต้นมา การปล่อยสินเชื่อในกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมีแนวโน้มลดลงเพราะเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจขึ้น แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในอนาคตมีแนวโน้มที่สูงขึ้น ประกอบกับการผลิตผลิตภัณฑ์สูงมากขึ้นและรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ข้อจำกัดที่ธนาคารพาณิชย์พบในการให้สินเชื่อได้แก่ การขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันของผู้ประกอบการในการใช้บริการสินเชื่อ ข้อจำกัดด้านอัตราดอกเบี้ยอยู่ในอัตราที่สูง นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดด้านผู้ประกอบการมีหลักทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สูง และการจัดทำเอกสารเพื่อขอรับบริการด้านสินเชื่อยังคงไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ของทางธนาคาร ปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการสินเชื่อของกลุ่มผู้ประกอบการพบว่า อันดับหนึ่งคืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูง รองลงมาคือความยุ่งยากในการหาหลักทรัพย์ค้ำประกันในการขอสินเชื่อ และอันดับสามคือการได้รับอนุมัติสินเชื่อที่ล่าช้า ผู้ประกอบการมีความเห็นว่าธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินสถาบันหนึ่งที่มีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในครัวเรือนมาก แต่ที่ผ่านมามีการขอรับสินเชื่อยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ธนาคารตั้งไว้เพราะมีปัญหาและข้อจำกัดดังกล่าว นอกจากนั้นผู้ประกอบการต้องการให้ธนาคารพาณิชย์ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลง ขยายระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ให้มากขึ้น ปรับปรุงพิจารณาอนุมัติสินเชื่อให้รวดเร็วโดยลดขั้นตอนการขอสินเชื่อ

2.3 กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการให้สินเชื่อ และความสามารถในการชำระหนี้คืนของลูกหนี้ ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้คืนสถาบันการเงินได้ มีหลายสาเหตุ เช่น อาชีพ ระดับรายได้ ระยะเวลาผ่อนชำระคืน ร้อยละของหนี้สินคงเหลือ วัตถุประสงค์การกู้ยืม เป็นต้น

จากงานวิจัยที่ได้ศึกษามา ยังได้อธิบายความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของผู้กู้ในการนำเงินไปลงทุนนั้น ในลักษณะที่เป็นอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ ว่ามีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้สินของลูกหนี้ แต่เนื่องจากพบว่าอัตราส่วนทางการเงินที่ศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นงบการเงินที่เกิดจากการกำหนดของผู้กู้ หรือโดยการประมาณของเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสถาบันผู้ให้กู้ ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามแต่ละข้อมูลที่ได้มา หรือได้ตัวเลขจากงบส่งสรรพากร ซึ่งอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ จะมีความคลาดเคลื่อนจากตัวเลขตามความเป็นจริง และยิ่งกว่านั้นลักษณะของผู้กู้ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ก็ไม่ได้ทำการบันทึกบัญชีอย่างสม่ำเสมอ และไม่ถูกต้อง เนื่องจากส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปบุคคลธรรมดา หรือเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งยังไม่มีกรเก็บข้อมูลหรือตัวเลขทางการเงินอย่างเป็นระบบ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ จึงไม่ได้นำอัตราส่วนทางการเงินมาใช้เป็นปัจจัยในการอธิบาย แต่ได้ศึกษาในลักษณะที่ไม่ใช่อัตราส่วนทางการเงิน โดยได้พยายามศึกษาจากงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งเห็นว่าเหมาะสมกับงานวิจัยในครั้งนี้ จึงทำให้พอสรุปถึงลักษณะต่างๆ ที่คาดว่าน่าจะมีผลกระทบต่อความสามารถชำระหนี้สินนี้เงินกู้ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้กับบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม สาขาเชียงใหม่ ได้ 13 ปัจจัย ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ การศึกษา ฐานะทางสังคม การใช้จ่ายเงิน การแสวงโชค การหาแหล่งเงินทุนฉุกเฉิน ปริมาณสินเชื่อรวม ระยะเวลาชำระคืน ร้อยละของวงเงินผ่อนชำระต่อรายได้ ร้อยละของภาระหนี้คงเหลือต่อหลักประกัน หลักประกัน และการจัดการ เพื่อเป็นกรอบในการวิจัย